ГОДИНА I. Цариградъ, 14 Септемврій, 1874. БРОЙ 36.

ВѢКЪ

ИЗДАВА СЯ ВСЯКѪ СѪБОТѪ.

Всяко нѣщо, което ся относи было до Спомоществованіята и Управленіето на **ВѢКЪ**, было до Редакціѭтѫ ще ся отправя до **Марка Д. Балабанова,** Притежательтъ и Съчинителтъ на вѣстникътъ, за сега, и до второ извѣстіе, до Книгопродавницѭтѫ на Б. П. Д. *Промышленіе,* Тахтакале, 10.

Писма, неосвободены отъ пощенски разноски и неподписани, не ся прієматъ по никакъвъ начинъ.

Испращанныѣ за обнародване писма или други записки не ся повръщатъ назадъ.

Годишнитѣ спомоществованія за вѫтрѣ въ Държавѫтѫ сѫ **петь (5) бѣлы меджидіета,** а за на вънъ отъ Държавѫтѫ ся притурятъ пощенскитѣ разноски. Спомоществованіето за шесть мѣсецы **о двѣ и пол.** (2 ½) бѣлия меджидіета. Всяко спомоществованіе ся предплаща.

За извѣстіята и за други частны помѣстяванія ще ся плаща по **2 гр.** на реда.

Спомоществованіята започнуватъ отъ всякій мѣсяцъ.

☞ Понеже собственныѣ търговски дѣла на Негово Благородіе Г-на Никола П. Тъпчилещова не му позволяватъ да ся занимава, както и самъ бы желалъ, съ вещественното управленіе на «ВѢКЪ», за това той ся освобождава за напредъ отъ тѫзи длъжность. Като ся отдѣлямы тъй отъ Г-на Н. П. Тъпчилещова, ный считамы за длъжность да му благодаримъ сърдечно за ревностьтѫ, съ коіѭто ся потруди да ны улесни въ наредбѫтѫ по управителиѭтѫ часть на вѣстникътъ ни.

За напредъ всичко, що ся относя было до редакціѭтѫ было до управленіето и спомоществованіята, ще ся отправя исключително до притежательтъ и редакторътъ на «ВѢКЪ», **Марка Д. Балабанова:** за сега, и до второ извѣстіе, до Книгопродавницѭтѫ на Бѣл. Печ. Дружество «Промышленіе», Тахтакале, Но. 10.

М. Д. Балабановъ.

ЦАРИГРАДЪ, 13 Септемврій, 1874.

Държавныѣтъ мѫжъ, въ рѫцѣтѣ на когото ся преобразова Германія, ся показва неуморимъ въ постояннытѣ си грижи и старанія за утвърдженіе на дѣлото, на което е посвятилъ животътъ си и способноститѣ си; князь Бисмаркъ всегда бодрствува и не само не пропуща да ся ползува отъ всякій случай, който бы можилъ да послужи на политикѫтѫ му, но ся показва ежедневно и плодотворенъ въ новы кроежи за величіето на германскѫтѫ имперіѭ; нищо не му прѣчи или, по-добрѣ, предъ нищо, предъ никакво препятствіе не ся спира той. Вѫтрѣ въ германскѫтѫ имперіѭ той ся е рѣшилъ да стори всичко до като подчини на държавныѣтъ интересъ и на нѣмскѫтѫ политикѫ непокорното католическо духовенство, което не ся бори съ по малкѫ доблесть и съ по малко самоотверженіе противъ похищеніето и домогванията на князя Бисмарка. Но той намѣрва время да разширочава полето на дѣятелностьтѫ си и вънъ отъ германскѫтѫ имперіѭ все за ползѫ на тѫзъ' послѣдніѭтѫ. Подвигътъ му по Европѫ за припознаванието на днешното испанско правителство, ако и да ся не увѣнча съ пъленъ успѣхъ поради отказванието на Россіѭ да припознае това правителство, показа, при всичко това, чи първыѣтъ нѣмскій министръ, незадоволенъ отъ пораженіето на Франціѭ, иска да оздрави побѣдѫтѫ си съ възторжествуванието на идеитѣ му и посредъ старитѣ ѝ и единоплеменны съсѣди. Слуховетѣ, които ся раздадоха тѫзъ' седмицѫ, и за които говори нѣколко пѫти и телеграфътъ, чи русскіѭтъ императоръ отправилъ ужь едно писмо до Донъ Карлоса, може да сѫ го смутили до нѣкадѣ, но той не е человѣкъ да ся отчае отъ нѣщо. Единъ завчерашенъ телеграфъ, стигналъ тука отъ Парижъ, казва чи князь Бисмаркъ предложилъ вече на Данемаркіѭ да влѣзе въ сѣверныѣтъ Германскій съюзъ и да стане така и тя часть отъ великѫтѫ нѣмскѫ имперіѭ. Телеграфътъ прилага да каже чи тази новина произвела живостно впечатлѣніе въ Россіѭ, която никога не може, казва, да ся склони щото Балтійското и Сѣверното море да падне подъ властьтѫ на нѣмскѫтѫ имперіѭ, а други еще по прѣсны новины извѣщаватъ чи и Англія ся смутила такожде отъ това предложеніе. Не треба наистинѫ да е человѣкъ вѣщъ въ политикѫтѫ и тъпакъ дипломатъ за да разбере каквѫ важность има за цѣлѫ Европѫ присъединеніето на Данемаркіѭ до нѣмскѫтѫ имперіѭ. Въ такъвъ единъ случай послѣднята бы станала като царица на цѣлѫ Европѫ, царица управляюща отъ сѣверното си сѣдалище сѫдбинытѣ на цѣлыѣтъ европейскій свѣтъ. Както и да е, това предложеніе показва каквы кроежи мотае за нѣмскѫтѫ имперіѭ и за Европѫ князь Бисмаркъ. Остава само сега да видимъ до колко сѫ основны послѣднитѣ новины и да ли, ако сѫ тѣ основны, ще могатъ да ся осѫществятъ безъ едно всеобщо смущеніе на европейскіѭтъ миръ.

По Протестанството.

Църковната власть по Западъ ся разви въ едно направленіе съвсѣмъ противоположно на онова, което зе развитіего на църковното устройство по Въстокъ.

Съгласно съ духътъ както на самото Христіанство, което никакъ не предполага за нравственното си върховенство въ человѣческото общество единѫ всемірнѫ вещественнѫ власть, така и на апостолскитѣ поученія, на Въстокъ ся образоваха постепенно и неусѣтно мѣстны църкви съ вѣдомство по малко или по много разширочено споредъ обстоятелствата. Отъ тука ся породиха, еще въ пьрвытѣ вѣкове на Христіанството, разны срѣдища, които послужиха не само за развитіето на църковныѣтъ животъ, но еще и за чрезвычайното распространеніе и раскрытіе на высокитѣ Христіански истины. При всичкитѣ възможны злоупотребленія и при всичкитѣ може бы властолюбивы стремленія и наклонности, монархическата и абсолутна система бы всякога нѣщо неизвѣстно на въсточнѫтѫ църквѫ. За това ясно и безпрекословно свидѣтелствуватъ всичкитѣ исторически памятницы, свидѣтелствува еще и днешніѭтъ ѝ животъ.

Не така ся извьршиха работытѣ и на Западъ. И тамъ, въ пьрвытѣ вѣкове на Христіанството, църковната исторія спомѣнува за мѣстны нѣкои си църкви, основаны отъ апостолскитѣ мѫже и ученицы. Но благопріятны нѣкои си исторически обстоятелства, които не можемъ сега да развіемъ тука, спомогнаха по лека-лека на римскіѭтъ Епископъ да ся постави пръвъ помежду всичкитѣ си подобны, а съ время да ся нарече и единственныѣтъ вьрховенъ началникъ на Вселенскѫтѫ Църквѫ. Тія неговы властолюбивы притязанія, както отпослѣ и свѣтскѫтѫ му власть, православната въсточна Църква ги отблъсна енергически еще съ время, като ги показа въ сѫщото время и съвсѣмъ несъвмѣстны съ духътъ на Евангеліето и на всичкитѣ църковны постановленія. Римъ не рачи да даде вниманіе на гласътъ, който ся издаваше на Въстокъ срѣщу му, и слѣдова да увеличава отъ день на день повече казанныѣ притязанія и да ги полага еще и въ дѣйствіе. Но времято и науката всичко освѣщава. Съ распръсваніето на свѣтозарныѣ лучи отъ старѫтѫ грько-римскѫ философіѭ и книжнинѫ презъ вторѫтѫ половинѫ на петнадесятыѣтъ вѣкъ самитѣ послушны чада на Римъ ся свѣстиха и почнаха разнообразно да ся движатъ. Плодъ на това движеніе бы слѣдъ малко протестанството.

Много ся е писало и много ся е говорило върхъ протестанството, разнообразно сѫдимо и отъ най безпристрастныѣ. Но самата дума *протестанство,* която ся даде отпослѣ на Лутеревытѣ послѣдователи, показва чи движеніето имъ е было отправено, преди всичко, противъ Римъ, противъ римскитѣ злоупотребленія, противъ преувеличенныѣ Римски домогванія. Въ теплотѫтѫ на борбѫтѫ си противъ Римъ предводителитѣ на протестантытѣ обявиха чи тѣ друго не тръсятъ съ възстаніето си противъ папското сѣдалище освѣнъ да освободятъ Западното Христіанство отъ римското иго и да възвьрнатъ вѣрныѣтъ въ ученіето и въ постановленіята на пьрвытѣ христіански вѣкове. Раздѣлены заедно съ всичкитѣ послушницы на Римъ отъ старо уважаемѫтѫ въсточнѫ Църквѫ, протестантытѣ ся отцѣпваха въ пьрвѫтѫ половинѫ на шестнадесятыѣтъ вѣкъ и отъ Римъ съ цѣль да ся възвьрнатъ пакъ на быстрыѣтъ источникъ на пьрвобытныѣ Христіянски истины и постановленія, испорчены и корестолюбиво препначены отъ римскѫтѫ църквѫ. Но тукъ ся ражда най важныѣтъ въпросъ за протестантытѣ: Солучиха ли тѣ, като ся отцѣпиха отъ римскѫтѫ църквѫ, да намѣрятъ този быстръ источникъ? Мнозина ся съмнѣватъ за това; католицытѣ го отказватъ, а православната Църква съ пълно право оспорва праведностьтѫ на протестанскитѣ притязанія. Тя ги оспорва по единственнѫтѫ причинѫ чи тя живѣе животъ непрерывенъ отъ 1874 годины насамъ! Тя не проповѣдва чи е источникъ на религіозны нѣкои, стары и новы, истины, но тя дьрзновенно ся представя въ человѣческото общество като свята хранителница на священныѣтъ залогъ, който ѝ е повѣренъ еще отъ начало, ѝ който тя е опазила чистъ и неприкосновенъ. Това не кріятъ вече днесь и самитѣ ѝ до вчера върли врагове, мнозина отъ които, просвѣщенны отъ врѣмето, почнаха откровено да изповѣдватъ и тѣ нѣкои си обычаи които не вредятъ на сѫщностьтѫ на вѣрѫтѫ. Православната Църква, която присѫтствува като безпристрастенъ свидѣтель на всичкитѣ станѫли религіозны измѣненія и движенія на Западъ, има право да каже на протестантытѣ чи тѣ сѫ въ заблужденіе, а не нѣпытѣ вѣрны чада; чи тѣ, тамъ гдѣто тръсяха всякояче да ся избавятъ отъ римското лжеученіе та да пригърнатъ пьрвобытныѣ христіянски истины, отклонихася отъ правыѣтъ пѫть и влѣзоха, може бы и неусѣтно, въ такива трудны и непроходимы пѫтеки щото ся побъркаха въ изслѣдованіето на историческѫтѫ истинѫ и, поради това, зеха разны противоположны направленія, и ся раздѣлиха на системы и четы безъ брой.

То като е тъй ный ся чудимъ наистинѫ какъ нѣкои си апостолы протестанты смѣятъ еще да ся представятъ помежду ни като учители на Христіанскѫтѫ истинѫ, да оболщаватъ по простытѣ, и да въвождатъ помежду народътъ ни разны религіозны раздоры. Ползующися отъ привременнѫтѫ ни распрѭ съ грьцкѫтѫ Пѫтріаршіѭ, апостолытѣ протестанты и тѣхнитѣ нѣколко привърженицы ся трудятъ да спечелятъ нѣщо за себе си. Ный смы увѣрены чи върхъ твърдото религіозно чувство на Българскіѭтъ народъ не ще може да подѣйствува нищо; но печално е наистинѫ зрѣлището, което представятъ апостолытѣ протестанты у насъ съ стараніята си да раскалятъ религіозното чувство у нѣкоиси.

Ный не щемъ да ся простремъ днесь повече върхъ този въпросъ, който ни пакъ напомниха нѣкои си прѣсны новины отъ Самоковъ и отъ Разлогъ. Ще кажемъ само чи православната църква нѣма нуждѫ отъ протестански апостолы за душевното спасеніе на чадата ѝ. Тя е учитель и хранитель на неповреденнѫтѫ Христіанскѫ истинѫ. Казанныѣ апостолы могатъ да ся научатъ нѣщо отъ неѭ, а не да ѭ учатъ, ако дѣйствително уважаватъ историческѫтѫ истинѫ. Злѣ препоржчена отъ интересующитѣся и негли презирана до преди малко на Западъ, православната църква почна послѣдне да ся изучва подобрѣ и да ся оцѣнява по праведно отъ всички онія, които обычатъ да изучватъ безъ пристрастіе и безъ предразсѫдъкъ всичкитѣ человѣчески постановленія. Къмъ неѭ обрьщатъ днесь погледытѣ си както онія чада на Римско-католическѫтѫ църквѫ, които нѣмаха вече търпѣніе да ѭ слѣдоватъ въ многобройныѣ ѝ заблужденія, така и онія просвѣщенны мѫже отъ протестанскитѣ общества, които, като отблъснуватъ енергически властолюбивытѣ притязанія на папството, тръсятъ любознателно, отъ другѫ странѫ, основны нѣкои начала, които туне и напраздно искатъ да намѣрятъ въ неопредѣленното ученіе на протестанството. Протестантытѣ апостолы, слѣдователно, ще направятъ много по добрѣ ако прилежно изучваха православнѫтѫ църквѫ, отъ колкото ако ся трудятъ да сѣятъ помежду ни семято на заблужденіята, въ които сѫ паднали тѣ и които можаха, да избѣгнатъ ако съ время еще бѣха умѣли да оцѣнятъ чистосърдечно святостьтѫ на тѫзи църквѫ.

Нашитѣ дѣвически училища.

I.

Високо е посланието на една добросъвѣстна учителка! Велика, дору грѣмадна е задавката на една подвижница въ храма на музитѣ, дѣто тя има да направи отъ дѣца *жени!* Нъ каква пъкъ по-благородна работа, какво по-прекрасно занятие може да има отъ това? Да сполучишь да дадешь на обществото разумни ступанки, учени майки и истъщени жени, таквизь драгоцѣнни членове отъ конто това общество има необходима потреба, о! то е най-голѣмото благодѣяние, най-голѣмата заслуга що може да направишь на своето отечество.

Благодареніе на онзи вѣдрии, които отъ шата татковина, ний сми вече честити да имами училища за развитието и въспитанието на младичкитѣ членове отъ хубавия и нѣженъ български полъ. Тѣзи училища са доста размножихѫ въ нашата татковина и тѣ сѫ единчката надѣжда за една по-добра бѫдина на нашия народъ. Припознато е и никой не може да отрече това че въ днешньо време коренното подобрѣванье на обществата са очаква отъ *женитѣ.* Което ще каже, че въ пьрвото си проходванье нашийтъ народъ има тъзи добрина дѣто е стъпилъ съ здрава нога на твърда основа. А туй е единъ утѣшителенъ бѣлѣгъ, едно таквизь явленіе, което трѣба да въсхищава всѣко чувствително сърдце, всѣки Българинъ и всѣка Българка, които милѣятъ за добруванъето на своитѣ, които иматъ присърце народнитѣ интереси.

Една каква да би била наредба приnася своя плодъ, само тогазъ, когато тѣзи които сѫ на чело на работата умѣятъ да я извършватъ съ надлежащата вѣщина. Отъ работницитѣ са изисква опитность, кадърность и добра воля. Предъ тѣзи три драгоцѣнни свойства смѣло можемъ да кажемъ струполяватъ са всички прѣчки, конто бихѫ сѫ срѣщнѫли въ слѣдванъето на една работа. Тѣзи три всемогущи нравственни сили сѫ заможни да надвиятъ на всички мѫчнотии, на всички препятствия. А да ли въ работата по въспитанието на българскитѣ дѣвици ний имами работници опитни, кадърни и съ добра воля?— Ний полагами само питанъето. Да отговоримъ, за сега не щемъ.

Тукъ има да кажемъ само това че отъ тричетири години насамъ ако и малко но все пакъ блѣснаха утѣшителни свѣтила въ нѣколко мѣста изъ Българско. Посвихѫ са таквизь отлични подвижници, конто заслужватъ всѣко насърчванье. Тѣзи добри учителки и въспитателки ний поздравявами отъ душа и сърце! тѣмъ ний желаемъ добри успѣхи, тѣмъ най-подирь ний си позволявами да кажемъ: дързайте, има хора, конто ще оцѣнявать вашитѣ напрѣгания и вашитѣ самопожьртвования! Нравственната награда е най-сладката и най-привлекателна отъ всички.

Ний сми говорили и други пѫть върху два главни недостатъци, конто иматъ въобще нашитѣ училища. Този пѫть има да кажемъ че тѣзи недостатъци сѫ особито вгнѣздени у нашитѣ дѣвически училища. Ний са убѣдихми въ това отъ многообразни опити. Натрупванье на много предмети за ученье и машиналность, сто двѣ болки отъ конто страдатъ организмитѣ на нашитѣ дѣвически училища. Ако приложимъ и неразбраното ржкодѣлие което въ нѣкои училища погълта повечето врѣменце отъ занятията на момичкитѣ, ний ще имами една триглава *идра,* за поразяванъето на която са иска будность и юнашка воля. Тъзи триглава идра трѣба да падне ако исками сполука и напрѣдванье въ дѣвическитѣ училища. Но да са пояснимъ.

II.

Че има въ нашитѣ училища а особито въ дѣвическитѣ натрупванье на учебнитѣ предмети, то са е доказало най лесно отъ отчетитѣ конто са даватъ въ годишнитѣ испити. Въ тѣзи отчети ний срѣщами на много-мѣстѣ че на ученичкитѣ са преподавало френски и турски езици, че тѣ учили логика, риторика и геометрия и прочее. Учили, да, учили нашитѣ ученички тѣзи науки, слушали още физика, химия, ботаника, зоология, Геология и какви не щешь *огни,* но необходимото, но онова което имъ е потрѣбно на

всѣки день и на всѣки часъ тѣ не го знаіжтъ. Че това не е туна-бѣда, че това е цѣла истина, ний можемъ да приведемъ фактически примѣри, случаи съ доказателства, които неможе никой да опровергае. Ний нѣма да поменувами имена, защото нѣмами за цѣль нито да напалами, нито да гавримъ, нито най-послѣ да раздразнями личности. Единчкото наше желание за награда на всички наши ако и слаби усилия, ний не бихми желали друго освѣнъ гласътъ ни да послужеше за едно поправление, макаръ и най малко.

Въ нѣкои отъ главнитѣ градове въ нашата татковина ний посѣтихми тази година дѣвическитѣ училища. Съ позволението на присѫтвующи нѣкои господари или съ позволението само на учителката, ний позапитахми нѣколко ученички отъ предметитѣ, на които тѣ бѣхж дали своитѣ испитания. Ний останжхми смаяни когато чухми че Европа ся дѣляла на четири страни или на четире държави, че тѣзи страни били Истокъ, Западъ, Сѣверъ и Югъ. Ний са причервихми сами отъ жалость когато гледахми че ученички които учахж геометрия не можахж да направятъ едно изятие съ пари. Ний са горчиво усмихнжхми когато младитѣ натуралистки ни приказвахж че орждитѣ или органически тѣла са различаватъ отъ неорждитѣ или неорганически по това, че първитѣ са мѣстятъ отъ едно мѣсто на друго, а вторитѣ нѣматъ туй свойство.

Съ тѣзи видѣния учителния впечатлѣния вахъ съ радостни и утѣшителни чувствования. Тѣзи огради които трѣба да ни отвъдятъ *жени*, ми са сториха на свърталища за измиваньe времето. Ако тъй отивами, помислихъ си азъ, и отъ тукъ нѣма ожиданното, предполаганното добро. И . . . . . трѣбаше впрочемъ да скрия жадостьта си. Инакъ са неможеше.

А отъ що е това тъй? А защо нашитѣ природно даровити момички не знаятъ най-лесnитѣ и най потрѣбни работи? Защо тѣ, които учатъ лору въ четвъртий класъ у едно ужь добрѣ уредено училище, не могжтъ да отговарятъ на тѣзи питания, които трѣбаше да знаятъ ученичкитѣ отъ основното училище? У кого е погрѣшката, кого да осждимъ за загубенното драгоцѣнно временце, прекарано въ петь-шестгодишно претриванье на училищнитѣ чипове?

Младитѣ ученички нѣматъ никакъ погрѣшка, смѣло и откровенно могж да кажж азъ. Тѣхното причервяванье, когато не можахж да отговорятъ, тѣхнитѣ умилени погледи, тѣхнитѣ въпросителни очи, всичката имъ физиономия свидѣтелствоваше че у тѣхъ е имало добра умствена почва, но немало кой да я разработи. Въ тѣхнитѣ стомаси влѣзли толкозь много и разнообразни храни щото тѣ нѣмали време да смѣлятъ ни половината. А машиналностьта? — О, за машиналностьта не питайте. Тя е вече обикновенно нѣщо. Всѣки единъ отговоръ на ученичкитѣ въ нѣкои училища ще ви увѣри въ туй; и азъ не щж да настоявамъ върху ня.

Колкото за ржкодѣлието, азъ не зная що да рекж. Преди всичко азъ не могж да нарекж ржкодѣлие онѣзи *паяжинки*, съ които си играятъ по цѣлъ день въ дѣвическитѣ училища. Дантели, конзари, рѣсни и прочее тѣ научаватъ да работятъ, и съ тѣхъ са занимаватъ всѣки день въ училището. А ще могжтъ ли да скроятъ една дрѣшка като излѣзатъ изъ училището? Ще могжтъ ли да закърпятъ съдранитѣ вещи у дома си? Ще могжтъ ли да си скроятъ и да наредіжтъ всички онѣзи потрѣбици въ една кжща, когато тѣ станжтъ домакини? Ний не щемъ да отговоримъ на тѣзи питания, не защото не можимъ, но защото иматъ потреба отъ едно пространиичко разгледанье. Ний мислимъ да се повърнемъ и други пжть върху този сжщия предметъ. За сега ще побързами да приложимъ и това че ако не наричами ржкодѣлия занятията по тази часть въ нашитѣ училища, то не е отъ неуважение, но просто и чисто отъ съжаление. И намъ не по малко ни е привлѣкателна и намъ не по малко е ревнива онѣзи тънка и изящна работа, която служи за накитъ и украшение въ салонитѣ и стантѣ у дома. Но ний всѣкога казвами че по-напрѣдъ трѣба да са научимъ на полезното, потребното и необходимото, а послѣ на хубавото, изящното и приятното. Преди всичко ний трѣба да спечелимъ, да си направимъ дрѣхи, а подирь да промислимъ за канкалкитѣ, безъ които са може.

Подирь всичко казано до тукъ, ний ще молимъ онѣзи здравомислящи наши учителки, въ ржцѣтѣ на които сж предадени най-отбора отъ цвѣтоветѣ на нашата нѣжна и прекрасна градина, да усѣятъ подъ хладнокръвно и безприкоsно си позволихми да направимъ нарочито за тѣхъ.

ВЪНШНИИ НОВИНЫ.

РОССІЯ. — Всичкитѣ почти вѣстницы говорятъ надълго за прохождането на руссытѣ съ параплувътъ *Перовски* до единж часть въ рѣкжтж *Аму-Дарія*. «Ако това е истина, казва англійскійтъ вѣстникъ *Дейли Телеграфъ*, то равнозначи съ послѣдніжтж сѣнкж на независимостьтж на Хивж, защото присѫтствието въ казаннжтж рѣкж на военны русскы корабли осуетява окончателно всякж надеждж за съпротивление отъ странж на жителитѣ на срѣдніж Азііж. Отваряніето на рѣкжтж *Аму-Дарія* за параплувы ще удвои нравственнжтж и веществennжтж силж на Россііж въ тжзи странж. Тази новина ще направи всичкитѣ малки князове въ срѣдніж Азііж да помыслятъ серіозно за сждбинжтж си. Дымътъ на *Перовски* ще ся въздигне като знакъ на новы смущенія и на новы напредванія на Россііж по тія страны. . . . . Движеніето, което Россія е предпріела въ срѣдніж Азііж, става съ такавж бързинж щото е невъзможно да не види человѣкъ въ това движеніе желаніето на Россііж да приготви на Англііж нѣкои си мжчнотіи за всякій случай. Разумѣвася чи завоеваніята на Россііж въ Азііж не сж безъ да служатъ на общжтж цивилизацііж и на напредъкътъ въобще, но тѣ сж въ сжщото время источникъ на постоянны и на необходимы безпокойствія за англійскжтж имперііж.... Проходътъ на *Перовски* ще произведе безпокойствіе въ Персііж, въ Индііж, и той нѣма да ся види съ добро око нито въ Цариградъ. Съ единж рѣчь, той е предтечата на русското върховенство въ срѣдніж Азііж.»

— *Современность* извѣщава чи Протоіерей Янишевъ, ректоръ на духовнжтж Академііж въ Петербургъ, тръгналъ за крайрайнскійтъ градъ Бонж да присжтствува на съборътъ, който ще стане тамъ сега наскоро подъ председателството на извѣстныйтъ профессоръ г-на Деллингера съ цѣль да ся размысли за съединението на хриетіанскитѣ църкви.

—

АВСТРО-УНГАРІЯ. — Въ отговоръ на словото на пражскійтъ кардиналъ Шварценберга императоръ Францъ-Іосифъ казалъ: «Обстоятелствата ми запретиха да сторя за покровителството на Църквжтж онова, което отговаряме на сърдечното ми желаніе, и, при всичко чи така азъ не направихъ нѣкоіж услугж на Църквжтж, утѣшаввамся обаче съ това чи възбранихъ много работы които бы могли да ѝ повредятъ много повече ооъ колкото стана послѣдне. Азъ ся обѣщавамъ да покровителствувамъ Църквжтж до колкото мога и до колкото ми позволяватъ обстоятелствата».

—

Единъ телеграфъ отъ Петербургъ казва чи князь Горчаковъ извѣстилъ на сърбскійтъ князь Милана какво Россія припознава на Сърбііж правото да сключва съ другитѣ държавы търговски договоры. Тази новина, съобщена тъй вкратцѣ [illegible] ны обясненія.

ВѢТРѢШНИ РАБОТЫ.

По оплакванията отъ владыцытѣ.

Г-не Редакторе на *Вѣкъ*,

Писмото изъ Руссе, помѣстено въ послѣдния 35й брой на *Вѣкъ*, и бѣлѣжката Ви че отъ нѣколко мѣста изъ отечеството ни приемате оплаквания противъ. . . . . и противъ. . . . . ми дадохж поводъ на нѣкои размишления. Облѣганъ на безпристрастното обежданье, което сте извършвали до сега въ вѣстникарското поле, съобщавамъ ви настоящето си за обнародванье. То е едно мнѣние частно мое си.

Преди всичко дозволете ми да кажж че азъ не гледамъ съ радостно око на оплакванията, които изведнъжъ издадохми противъ нашитѣ архипастири. Предварямъ да кажж че не съмъ отъ распаленнытѣ защитницы на духовнытѣ, нито отъ онѣзи, които търсятъ интересъ въ кадилоносеньето и нископоклонството прѣдъ тѣзи хора. Знамъ азъ че нашитѣ старчета по епархиитѣ иматъ много трѣски за дѣланье. Положително съмъ увѣренъ че не всички извършватъ както прилича и както трѣба своитѣ посланія. Между това смѣло могж да кажж че ний отивами до крайность. Ний стоварями на владицитѣ си всички несполуки, всички неуредици и всички злочестини, които са намѣрватъ въ нашата срѣда. А кажете ми това умна постжика ли е?

Не бѣше отколѣ ний отдавахми на гръцкитѣ владици всички наши злочестини и неволи. Станяше ли много горѣщо или много студено; ний казвахми че грѣшката е у гръцкитѣ владици. Нѣма изобилие; грѣшката е въ гръцкитѣ владици. Времето е все кишовно, пакъ грѣшката въ владицитѣ. Нѣма дъждъ; владицитѣ сж криви. По този начинъ, тъй да рекж, ний ся похабихми и разглезихми. Ний гледахми на себе си като на съвършенно каджрии хора; за насъ у всичко имаше една прѣчка голѣма: *гръцкитѣ владици!*

Но благодарение на нѣколко твърди характери, благодарение на нѣколко самопожьртвования, днесь въ нашата срѣда вече не сжществува онъзи за всичко виновна прѣчка. Ето ни днесь снабдени съ наши собственни архипастири — «*кость отъ нашитѣ кости, и плътъ отъ нашата плътъ.*» Що правимъ сега ний които бѣхми навикнжли за всичко да обвинявами другиго? Ний нѣемъ пакъ старата си нѣсень, само съ новъ гласъ.

Общината ни неуредена; грѣшката е у владиката че са непогрижва за наредбата ѝ. Училищата ни не устроени както прилича на нашия градъ; кривъ е владиката защото непригодѣва за тази работа. Читалището ни е ни живо ни умрѣло; то е защото владиката го не посѣщава и му не направи светена вода. Дружествата ни липнѣятъ; защото дѣдо владика не ги погледва, и нъмъ не дава нѣкое тоническо лѣкарство. Дали ний? — Ний нѣмами никаква грѣшка. Ний сме народни добромисленници, ний сми разумни Българи; ний знаемъ да виками, да крѣсками и нищо да не вършимъ.

Често ни е напушвало на смѣхъ като четемъ нѣкоя дописка въ която за всичко са призовава помощьта на екзархията.

«Помежду читалищнитѣ членове въ нашій градъ, пише единъ, има раздори. Нашата екзархия трѣба да ся потруди за премахванъето имъ.»

А какъ да ся потруди екзархията за премахванъето имъ? Не сж ли раздоритѣ помежду Васъ? — Е добрѣ! кой ви е кривъ ако вий не сте хора и не умѣете да са помирите. Смѣжи ставами, да ви кажж, съ тѣзи си работи. Токо ще видите че единъ день земемъ да виками на Екзархията: сыноветѣ ни непослушни и непокорни; дъщеритѣ ни вироглави и немирни; женитѣ ни рассипници и раскошни. Ела, Екзархио, на помощь.

Не трѣба да бжде така. Ний, нашитѣ общинари, нашитѣ по-умни хора и нашитѣ учители трѣба да разбержтъ единъ пжть за винжги с нашитѣ владици токо-речи ще бждатъ таквизи помежду каквито хора са намѣрватъ; че владиката безъ хора каджрии, които да сж около него, не може направи нищо даже когато самъ той притежава онѣзи лични преимущества, които му сж необходими. Ний трѣба да са проникнемъ отъ идеята че всѣкий е причинитель на свосто добро или зло; че въ повечето случаи «человѣкъ каквото си постели, на таквозь ще легне» че «съ чужди ржцѣ змии само да ловишъ» и че най-послѣ сами ний трѣба да си дадемъ трудъ и да помогнемъ на злото.

Дѣдо владика не билъ опитенъ въ нѣкои си граждански работи, казватъ нѣкои. Прости насъ, това не е грѣшка. Человѣкъ като всѣки смъртенъ може да бжде неопитенъ въ много работи. Остава на онѣзи помежду които живѣе и на времето да го изучатъ, да го направятъ вѣщъ и опитенъ. Друго нѣщо щѣше да бжде ако казвахми: «Дѣдо владика е вироглавъ и нерачи да послуша по опитнитѣ, ами збърка въ тъзи и тъзи постжика.» Тогазъ ний щѣхми да бждемъ логически въ думитѣ си. — «Еди-кой архипастирь не умѣе да пази владишкото си достолѣпие и не е показалъ никакъвъ плодъ отъ толкозь време» — Неразбирами. Само отъ владыката ли зависи да излѣзе на явѣ плодъ и плодъ добъръ?

Погрижихте ли са чрезъ дѣда владика да са уредите като хората, да дадете единъ добъръ вървежь на работитѣ си? Опрѣ ли ся дѣдо владика на вашитѣ хубави стремения? Отказа ли ви помощьта си въ нѣкоя общеполезна работа?

ПОДЛИСТНИКЪ НА «ВѢКЪ».

ДЯВОЛСКОТО БЛАТО.

(Продължение отъ минжлый брой.)

Дѣтето ся колѣнопрѣклони върхъ рокліжтж на младжтж дѣвойкж, кръстоса малкитѣ си ржчицы, и подкачи да казва молитвжтж си, найнапредъ съ вниманіе и съ присърдце, защото знаяше твърдѣ добрѣ началото, а послѣ по-полегичка и съ запиниване до като най-сетнѣ почна да повтаря рѣчь по рѣчь онова, което му подказваше Марійка; но и така то дойде на едно мѣсто отъ молитвжтж си гдѣто, като му ся дремяше всякж вечерь, то не бѣше могло да іж изучи до край. И този пжть още, трудътъ, който му причиняваше вниманіето, както и монотоніята на собственыйтъ му гласецъ, произведоха обыкновенното си послѣдствіе; едвамъ то можи да произнесе послѣднитѣ срички, ако и да поиска да му ги приповтори Марійка до три пжти; главичката му натегна, наведеся полегичка и ся облегна на Марійкинытѣ гржды; ржчицытѣ му ся отпънаха, раздѣлихася една отъ другж, и ся провиснха отворены върху колѣнѣ-тѣ ѝ. При свѣтлинжтж на огнытъ който гореше наполе посредъ коріжтж, Германъ погледна ангелчето си заспало съ кротость на грждытѣ на младжтж дѣвойкж, която, като го държѣше въ обятіята си и топляше русжтж му косж съ чистото си дыханіе, бѣшеся пустила неусѣтно въ едно благоговѣйно сънуваніе, и моляшеся умственно за душжтж на Катериж.

Германъ почувствува сърдечно и умилително предъ това зрѣлище, потърси като какво бы можилъ да каже на Марійкж за да ѝ искаже всичкійтъ почитъ и всичкжтж признателность, които му вджхваше тя, но не намѣри думы способны да изразятъ мыслытж му. Той ся приближи до неіж да цѣлуне сынътъ си, когото тя държѣше все въ обятіята си, и едвамъ можѣ да оттегли жунытѣ си отъ челото на малкійтъ Петка.

— Вый го цѣлувате съ голѣмж силж, каза му Марійка като отстраняваше полегичка главжтж на земледѣлецътъ, вый ще го събудите. Оставете мя да го туря пакъ въ леглото, защото ето чи то пакъ тръгна за райскитѣ сънища.

Дѣтето бы положено пакъ въ леглото, но като ся простираше въ козіжтж кожж на самарьтъ, попыта да ли бѣше пакъ на Сивжтж. Слѣдъ това, като отвори едрытѣ си сыни очи, и като ги второчи за единж минутж къмъ клоноветѣ на дървесата, рекълъ бы человѣкъ чи то сънуваше, ако и събудено, или чи бѣше обладано отъ единж мысль, която бѣшеся породила презъ деньтъ въ духътъ му, и която ся образуваше при приближеніето на сънътъ. «Милый ми, татье, каза, ако ты искашъ да ми дадешь единж другж майкж, азъ искамъ да бжде тя Марійка.

И, безъ да чака отговоръ, затвори си очитѣ и заспа.

X.

ПРИ ВСИЧКІЙТЪ СТУДЪ.

Марійка не показа чи даде нѣкое значеніе на страннытѣ думы на дѣтето; тя ги зе просто за доказателство и израженіе на пріятелство; тя го покри хубавичко, подкладн огнытъ, и, понеже мжглата, която бѣше паднала върхъ ближнето блато, не предвѣщаваше никакъ чи ще ся распръсне наскоро, тя съвѣтува Германа да ся расположи както може близу до огнытъ за да поспи.

— Азъ гледамъ чи сънътъ ви завладѣ уже, каза тя, защото не произносяте вече нито думж, и гледате жаравжтж както іж гледаше одевѣ малкійтъ ви. Хайде, легнете си и вый да поспите, азъ бдя, азъ ще вардя и дѣтето и васъ.

— Твоятъ редъ е сега да по спишъ, отговори земледѣлецътъ, и азъ ще вы пазя и двама вы, защото менѣ никакъ не ми ся спи сега; имамъ до пятдесять мысли въ главжтж си.

— Пятдесять! това е много, каза момичето съ намѣреніе да го позакачи малко; има толкозъ человѣцы които бы были благополучны да иматъ само единж мысль!

— Е, добрѣ! ако не съмъ способенъ да имамъ пятдесять, имамъ поне единж, която не мя оставя отъ единъ часъ насамъ.

— И азъ ще ви іж кажа, както и другитѣ, които имахте понапредъ.

— Добрѣ, Марійке; кажи іж тогазъ, тжзи мысль, ако іж угаждашъ; кажи ми іж ты сама самичка, това много ще мя зарадва.

— Преди единъ часъ, отговори тя, вамъ ви ся искаше да похапнете. . . . . а сега ви ся иска да поспите.

— Марійке, азъ съмъ единъ простъ говедарь, но наистинж ты мя знмашь за единъ волъ. Ты си едно лошаво момиче, и азъ гледамъ чи тебѣ не ти ся ще никакъ да ся разговаряшъ съ мене. Легни си, прочее, да поспишъ, това ще е подобрѣ отъ колкото да критикувашъ едного человѣка, който не с веселъ.

— Ако искате да ся разговоримъ, нека ся разговоримъ, каза момичето, като полулегна близу до момчето и като си опрѣ главжтж о самарьтъ. Вый сте обезпокоены, а еще и като смутены, Германе, и въ това вый не ся показвате мжжъ съ юнашко сърдце. Какво не бы требало да кажа и азъ, ако да не ся браняхъ сама противъ собственнжтж си скърбь?

— Да, имашъ право, и това е токмо което мя занимава, бѣдна дѣвойке! Ты отивашъ да живѣешъ далечъ отъ родителитѣ си и на едно грозно мѣсто, опустѣло и блатисто, гдѣто ще та хванатъ есеннытѣ трѣски, гдѣто вълнодавателнытѣ животны не приносятъ никаквж полжа, а това е, което наскърбява всякога единж овчарка съ добры намѣренія; найпослѣ ты ще си посредъ чужденцы, които не ще бждатъ, може бы, добры за тебе, които не ще разумѣеатъ що струваш ты. Какво да ти кажа? на, тази мысль ми причинява по-голѣмж скърбь отъ колкото мога азъ да ти іж опиша, и азъ желаіж да тя заведа назадъ пакъ при майкж ти намѣсто да ходимъ на Фуршь.

— Вый говорите съ голѣмж добринж, но не и съ голѣмо благоразуміе, клѣтый ми Германе; человѣкъ не треба да е слабъ съ пріятелитѣ си, и, намѣсто да ми показвате лошжтж странж на участьтж ми, вый требаше да ми покажете добржтж, както правяхте когато ся спрехмы при Ребекж да похапнемъ нѣщичко.

— Що щешъ? тогава така ми ся вижлаше, а сега другояче ми ся види. Ты бы направила по-добрѣ да намѣришъ единъ мжжъ.

— Това е невъзможно нѣщо, Германе, азъ ви го вече казахъ; и понеже това не е възможно, менѣ нито ми минува нѣкога то презъ умътъ.

Подирь това идете и увѣрявайте свѣта че дѣдо владика нищо не извършилъ за града. Подирь това идете и презъ вѣстника нападайте дѣда Владика не за друго а защото само той носи туй име; на ли всички пастиреначалници трѣба да носятъ на гърба си кривитѣ сѫчки на населението?

Други пѫть щѫ показа нѣкои отъ справедливитѣ оплаквания отъ владицитѣ, нѣкои отъ тѣзи тѣхни погрѣшки които дѣйствително заслужватъ праведно и строго-критическо обсѫждание,

Ний ще свършимъ пакъ съ думитѣ си: Отъ насъ зависи нашата доброчестина. Наедно съ насъ само Владицитѣ могѫтъ извърши нѣщо добро за общото ни отечество.

Цариградъ, 10 Септем. 1874. *

ОРТАКЬОЙ, 9 Септемврій, 1874. — « . . . . Нити владыка съмъ, нити богословъ, нити списателъ. . . . Простъ съмъ азъ единъ Българинъ. За това може бы и не ми стига ума въ много работы. Нъ пытамъ по ученытѣ и по черковницытѣ да ма просвѣтятъ: На Хаскьой умира единъ Българинъ, и като Българинъ ный поискахмы да си го земемъ и закопаемъ, и за това ся карахме съ Грьцытѣ; на Ортакьой става едно злощастіе та умира едно Българче, и нѣколси отъ нашитѣ искатъ да земемъ воліѫ отъ настоятелството на тукашнѭтѫ *грьцкѫ* цркви за да закопаемъ това Българче въ *грьцкытѣ* гробища на Ортакьой. Не щемъ схизмѫ за народность, не щемъ и по никакъвъ начинъ да чуемъ за грьцки попове; искамы да сме си сѐ и на всякадѣ Българе, а пакъ чудно е че нѣмамы ни черковы наши ни гробища, нъ пакъ ходимъ да ся ровимъ въ грьцки гробища. Каква е тая неразборія? каква е тая шамата? аманъ, кажете ни го, вые Богословцытѣ, да знаемъ какво да правимъ и ный простацытѣ. Стига сте премълчавали; ако има нѣщо тайно, кажете ни го найсетнс. . . . »

Редакціята на *Вѣкъ* не знае да каже нищо; казва само простичко, еще и съ скърбь, чи въ горніѭтѫ, инакъ своевременіѫ и умѣстнѫ, допискѫ, ся кріе задня една мысль на единъ, както ся види, *схизматофилъ* Българинъ. Но искуството му, ако и хитричко, е инакъ много просто за да бы накарало духовното ни управленіе да падне несъзнателно въ примкитѣ на *схизматофилытѣ*.

Мѣстнытѣ вѣстницы извѣстиха всички чи миналѭтѫ срѣдѫ имало ужь едно второ събраніе въ Харджіето за нѣкои си оспоряваны въпросы между Патріаршіѭтѫ и Ексархіѭтѫ. Нашитѣ собственны свѣдѣнія, конто имамы право да мыслимъ за точны, сѫ противны на тѫз' новинѫ. Никакво такова събраніе не е имало тѫз' недѣлѭ.

— Въ единъ длъгъ отговоръ, който *Цеологосъ* прави на писмото, отправено до него отъ редакторътъ на *Типосъ*, казва между другото и слѣдующето: «Святыйтъ русскій Синодъ, чрезъ продължителното си мълчаніе, що друго показва, ако не чи той е съвършенно (!) съгласенъ съ Оросътъ, чи племенностьта е за осѫжданіе, и чи само единъ братолюбивъ духъ налага на този Синодъ едно предопазително поведеніе съ надеждѫ чи падшитѣ въ ересътъ (!) на племенностьтѫ ще видятъ пропастьтѫ, въ коіѭтѫ ся намѣрватъ, и, пришедше пакъ въ Цркви, отъ коіѭто ги отдѣлиха гибелни съвѣты, ще избавятъ Русскійтъ Синодъ отъ жестокѫтѫ нуждѫ да ги отблъсне, нуждѫ, въ коіѭто, като ся намѣри угрожаемата напрямо цьрква, съ голѣмѫ скърбь произнесе извѣстното си рѣшеніе? Времято обаче показа съвсѣмъ противното, и сега не треба вече да сѫществува никакво сѫмнѣніе чи, ако Русскійтъ Синодъ ся призове да ся произнесе, той никакъ не ще ся подвоуми да испълни длъжноститѣ си и да съдѣйствува така за пълното изясненіе на работытѣ и за възвращаніето на заблуденныть (!) въ правыйтъ пѫть. Който мысли противното, той докача Русскѫтѫ Цркви, която всякога ся е отличила съ строго храненіе на божіѭтѫ и священны каноны. Но що треба сега да стане?... Ный мыслимъ чи треба да ся испрати въ Россіѭ отъ Цариградскѫтѫ Цркви една ексархія състояща отъ мѫже, отъ единѫ странѫ, съ характеръ спогодителенъ, а, отъ другѫ, съ извѣстнѫ вѣщиѭ въ цьрковныть каноны; тази ексархія треба, отъ единѫ странѫ, да носи писма отъ странѫ на цьркви тълкующи причинытѣ, поради конто Великійтъ Синодъ ся принуди да провъзгласи схизмѫтѫ, и показующи вредѫтѫ, която происхожда отъ мълчаніето на Святыйтъ Русскій Синодъ, и тя, отъ другѫ странѫ, да ся натовари и устно да развіе мыслитѣ на Великѫтѫ Цркви, а, въ нуждѫ, да разиска съ Святыйтъ Русскій Синодъ нѣкои си точки оспоряваны, и да ся помоли щото и той да издаде найпослѣ рѣшеніе было одобрително было опровергателно на Оросътъ, и да даде това рѣшеніе на ексархитѣ». Всичкитѣ тія дѣтински мѫдруванія щѣха да сѫ излишни, ако, съ время еще, «Неологосъ» и единомысленицытѣ му не подклаждаха огньтъ на схизмѫтѫ; сега има мѫчнотіи, но кой е виноватыйтъ? . . .

— За допълненіе на извѣстіето, което съобщихмы въ миналыйтъ брой, за рѣшеніето на Рылскійтъ Мънастыръ да дава ежегодно 150 лиры на бѫдѫщѫтѫ Самоковскѫ Гимназіѭ съ богословско отдѣленіе, ный ще приложимъ чи този мънастырь далъ извънредно и други 150 лиры за направѫтѫ на зданіето за тѫзи Гимназіѭ. Споредъ собственныть ни свѣдѣнія събралося за тѫзи цѣль и отъ Самоковцы други 150 лири, а извѣстно е чи и покойный дѣдо Авксентій е оставилъ едно значително количество пары за такова едно заведеніе въ Самоковъ. Староуважаемыйтъ Рилскій Мънастырь е днесь толкозъ повече за похвалѭ, колкото е по ощутителна нуждата отъ здравѫ наукѫ и отъ развитіето на православныть истины въ Самоковскѫтѫ епархіѭ, гдѣто, споредъ свѣдѣніята ни, апостолытѣ и ученицытѣ на протестанскійтъ ересъ ся силятъ всякояче да расклатятъ религіознытѣ чувства на тамошното народонаселеніе съ бесвѣсны проповѣди и съ устроеніе на училища, на конто цѣлта е всеизвѣстна. Добро бы было да ся земнатъ отъ мѣстното духовно началство дѣятелны мѣрки за освѣщеніе на по простытѣ и на по слабытѣ за да не падатъ не съзнателно въ примкитѣ на немиреществующитѣ чуждовѣрны и чуждестранны апостолы, конто нищо не пренебрегаватъ за достиженіе на цѣлтѫ си.

— Свѣдѣніята, конто ни ся доставятъ за състояніето на Нишкѫтѫ Епархіѭ въ църковно отношеніе, не сѫ много пріятны. При всичкѫтѫ извѣстнѫ дѣятелность и способность на Негово Преосвященство Святаго Доростоло-Чьрвенскаго г-на Григорія, има за сега поне съмнѣніе чи неговото присѫтствіе е могло да излѣчи болезненното състояніе. Не треба обаче да ся отчайвамы. Ако смы умны, всичко може да ся поправи.

— Отъ Кюстендилъ извѣщаватъ чи нѣкои си села правили пакости на Негово Преосвященство свято-Кюстендилскаго г-на Иларіона, който, впрочемъ, е доста опытенъ за да изгуби доблестьтѫ си.

— Въ Ортакьой ся отваря тѫзи зимѫ едно малко училище за малки български дѣца, дѣвойчета и момчета. Въ това училище ще преподава за сега само една учителка, която ся чака да доде отъ Сопотъ. За поддържаніето на това училище щѣло да ся земне една часть отъ приходытѣ на училището при българскѫтѫ цркви. Ный отъ сърдце желаемъ добры успѣхи на българското *Средне-селско* училище, и дано наскоро да го видимъ порасло и преобърнато на ВЫСШЬ БЪЛГАРСКѬ ШКОЛИѬ. Дано!

— Грьцкитѣ мѣстны вѣстницы сѫ пълны съ извѣстія за отваряніето на разныть грьцки въ Цариградъ училища, мѫжски и женски, конто нѣматъ брой, и отъ конто не малко стоятъ на пьрвѫтѫ степень, толкозъ по устройството си, колкото и по наукитѣ конто ся преподаватъ въ тѣхъ отъ вѣщи и истинообразованны учители и учителки. Ный не завиждамы на грьцкійтъ народъ за извѣстнытѣ му ученолюбивы стремленія и старанія, но кой е онзи некрепенъ Българинъ, който не бы оплакалъ нашето състояніе и въ това отношеніе?....

— Въ недѣлѭ вечерь срѣщу понедѣлникъ една отъ съпругитѣ на Н. Вел. Султанътъ родила единъ принцъ.

— Съ удоволствіе ся научавамы чи младыйтъ нашъ съотечественникъ г-нъ Величко Пенчовичь ся опредѣлилъ директоръ на пашапортытѣ въ Дунавскійтъ Виласт. Ный му ся сърадвамы и му желаемъ всякаквы успѣхи въ чиновническото му поприще.

— Слухъ ся раздаде тія дни чи уніятскійтъ епископъ Н. Преос. г-нъ Рафаилъ наскоро щѣлъ да получи позволеніе отъ Царското Правителство да иде да посѣти нѣкои страны по Македоніѭ; отъ нашѫ странѫ обаче ный досега нѣмамы никакво положително свѣдѣніе по тѫзи часть, за това и не давамы вѣрѫ на казаныйтъ слухъ.

ОДЕССА, 7й Септемврій, 1874. — Въ единъ отъ дневницытѣ на главното събраніе на Българското Кнежевно Дружество, обнародваны въ 33 брой на *Вѣкъ* е казано, чи «събраніето намѣрило за добро да покани Настоятелството да ся отнесе до мене и да ми иска *рѣшителенъ* отговоръ поне за събраннытѣ отъ вънъ и находящитѣся у мене дружественны капиталы» . . .

За отвѣтъ на голословното това извѣщеніе, на което появленіето въ печатътъ едвамъ ли бѣше умѣстно, азъ имамъ да кажа, чи отговорътъ ми на всяко рѣшително, или не, пытаніе, относително до събраннытѣ капиталы на Дружеството, е извѣстенъ отъ колѣ на Настоятелството отъ моето къмъ него писмо отъ 27 Маій 1871 гдѣто категорически е казано, чи до гдѣ Дружеството не получи *юридическо сѫществованіе* тія капиталы ще ся намиряѫтъ у мене. Такова е было желаніето на дарителитѣ когато тѣ подписваха и испращаха паритѣ си до мене. Това желаніе почива на законно основаніе, споредъ 34 членъ на уставътъ.

Има ли, послѣ това, нѣкой смыслъ въ заевленіето на дневницытѣ чи монтѣ намѣренія въ отношеніе на капиталытѣ не были извѣстны?

Не може ли нѣкой да тури въ подозрѣніе добросовѣстностьтѫ на онія конто ся разглѣждали коресподенціѭтѫ на Дружеството съ всичкитѣ му членове въобще и съ мене въ частности, а не убърнали или не ся наели да убърнѫтъ вниманіе на горѣпомянутото ми писмо? —

Тія за паритѣ конто у мене ся намиряѫтъ. — Колкото ся касай до лихвѫтѫ имъ азъ ще прибавя, чи испращаніето ѝ ся прекрати до гдѣ Настоятелството ся постарай да тури въ дѣйствіе 67 членъ на уставътъ който цѣли 5 години чака необходимото испълненіе. —

Главното събраніе на дружеството, вмѣсто да търси виноватытѣ за неуспѣхътъ на Дружеството тамъ гдѣто ги нѣма, не щеше ли да испълни по добрѣ посланіето си ако попыташе вырватъ ли дѣлата на дружеството съгласно съ уставътъ му? Испълнѣвали ли сѫ ся и испълняватъ ли ся въ точность 11, 28, 29, 38 и 67 членове на уставътъ? —

До колкото менѣ е извѣстно, тія членове постоянно стоіѭтъ нарушены и вслѣдствіе на това въ очитѣ на насъ, отдѣленнытѣ, Дружеството ся представлѣва, въ матеріално отношеніе, като не обезпечено и неустроено. При такива бъркотіи едвамъ ли е умѣстно да викатъ онія които не даватъ паритѣ си. —

Такова е мосто мнѣніе и Настоятелството не може да каже, чи то не му е было извѣстно. Такова е было, както казахъ по-горѣ, и онова на членоветѣ на дружеството когато тѣ ми внасяха спомоществованіята си. Но ако отъ тогива тѣ ся промѣнили поглѣдътъ си въ такъвъ случай не остава осѣнъ да ся убърнѫтъ всички къмъ мене и азъ ще постѫпя съ паритѣ споредъ желаніето на всѣкиго. Но тоя пазинъ ще ся нечерне тоя въпросъ, повдигнатъ презъ печатътъ, безъ причинѫ и мѣсто, въ вредъ, конечно, на самото Дружество. И. М. Тошковъ.

По Книжнинѫтѫ и по Наукѫтѫ.

РЖКОВОДСТВО КЪМЪ ФИЗИКѪТѪ. Съставено отъ И. И. Гюзелева. Съ 292 чьртежа въ текстътъ. — Въ предговоръть на това ржководство г-нъ Гюзелевъ казва: «Съ благодареніе пріемамъ всичкитѣ забѣлежки, конто бы ми направили компетентныть сѫдіи въ това дѣло — съ цѣль да покажатъ по-главныть недостатъцы на ржководството ми, ако таквизи сѫществуватъ.» Ный не смы отъ числото на компетентныть сѫдіи въ това дѣло. Но, ако и да сѫ много слабы нашитѣ знанія по тѫзи часть отъ наукѫтѫ, ный дързаемъ да препоржчимъ на публикѫтѫ това РЖКОВОДСТВО, слѣдъ като го попригледахмы, за най-доброто и най-систематическото отъ колкото има такива съчиненія на нашътъ языкъ. То ся разумѣва чи всяко дѣло быва всякога по съвършенно когато ся обработва отъ *спеціалистытѣ* по него. Г-нъ Гюзелевъ, мѫжъ съ положителны знанія, е и спеціалистъ по естественныть науки.

ИСТОРІЯ ЗА ПРАВОСЛАВНѪТѪ ХРИСТІАНСКѪ ЧЕРКОВЬ. Съставена по учебницытѣ на Александропулитѣ, Рудакова и Ласкариса и допълнена за Българскѫтѫ Черковь по съчиненіята на Гилфердинга, Дринова и Королева. Отъ Д. Т. Душянова. Віена. — Надписътъ на тѫзи църковнѫ исторіійкѫ (стран. 274) е отъ онія, за конто не помнимъ вече кой отъ старытѣ критицы бѣ казалъ чи сѫ «глава несъразмѣрна съ неписаното тѣло.» *Но една подобна книжка бѣше днесь,* при възражданіето на цьркви ни, необходима, и ный можемъ да кажемъ чи трудътъ на Г-на Душянова но ще да е безплоденъ. Исторіята на единѫ епохѫ отъ 19 вѣкове, исторія пълна съ важны събытія, разумѣвася чи не може да бѫде пълна и съвършена, когато състои само отъ 274 страницы. Но за нашѫтѫ публикѫ едвамъ ли може днесь да стане нѣщо повече. Ный имахмы предъ очи исторіійкѫтѫ на Александра Ласкариса, и отъ сравненіето, което можѣхмы да направимъ вкратцѣ, заключихмы чи Г-нъ Душяновъ е умѣлъ какъ да ся ползува отъ другитѣ. Той ще ни позволи обаче да забѣлѣжимъ чи по българскѫтѫ цьрковнѫ исторіѭ той е пріелъ като основны вече нѣкои си мнѣнія, оспоряваны еще отъ строгѫтѫ критикѫ. Мѣстото тука не ни допрощава да влѣземъ въ подробности по тѫзи часть. При това, ный мыслимъ чи единъ строгъ историкъ, колкото родолюбивъ и да е инакъ, длъженъ е да прекъсне, особенно въ едно ржководство предопредѣлено за учебникъ, повѣствѫтѫ си щомъ стигне до онія събытія, конто сѫ толкозъ прѣсны, щото праведно може да ся каже чи тѣ ся вършатъ еще. Г-нъ Душяновъ много по добрѣ бы направилъ ако въ хубавичкѫтѫ си исторійкѫ, разказътъ си за основаніето на българскѫтѫ ексархіѭ, той го оставяше на Денесловописателитѣ или на Календаристытѣ. Строгата критика за съвременнѫтѫ ни църковнѫ исторіѭ има за сега длъжность да сбира само, да преслѣдова, да изучва. Всичко това не смаля, разумѣвася, нищо отъ стойностьтѫ на г-нъ Душяновѫтѫ исторіѭ, коіѭто и препоржчамы на българскѫтѫ публикѫ.

ЧИТАНКА, за приготвяніе къмъ грамматиката събрана отъ Т. Икономова. Издава книжарницата Дановъ 1874, печт. Віена, страници 136 на 8-ка. — Извѣстяванната *Читанка*, мыслимъ, трети пѫть ся препечатва за сега. Това третьо изданіе е допълнено съ нѣкои статійки, конто, както и по напрешнитѣ, сѫ добрѣ избрани и сполучено преведени. Языкътъ е доста гладъкъ и изложеніето ясно. Приложеннытѣ упражненія за разборъ сѫ не по-малко сполучены и умѣстны. Може да ся каже чи по-между читанкитѣ, конто имамы до сега печатаны на български, тѫзи може да си надваря съ най добрѫтѫ. Печатътъ е чистъ и хубавъ; хартіята добро качество. Цѣна гроша 7.

СТУПАНЪ, *земедѣлско-икономически вѣстникъ: издатель Д. Храновъ.* — Излѣзала е и осма книжка отъ Ступанъ съ слѣдующето съдържаніе: За семето. — Какъ трѣба да постъпвамы съ торътъ. — Какво има по свѣта. — Въ искреностьта си ный ще забѣлѣжимъ г-ну Хранову да гледа Ступанъ да става съ по пъстро съдържаніе. На примѣръ нека всѣкои помѣстя по нѣщо върху домашніѭтѫ икономіѭ и кратки познанія отъ природнѫтѫ исторіѭ, въ популярни расказы изложены.

— Но, найпослѣ, ако бы да можеше нѣкакъ да стане това?... Може бы чи ако да искаше да ни кажешъ какъвъ бы желала ты да бѫде той, азъ быхъ сполучилъ найсетнѣ да измысля нѣкого.

— Да го измыслите, не ще каже чи сте го и намѣрили. Отъ моіѭ странѫ, азъ нищо неизмыслювамъ, защото това е безполезно.

— Да не си си наумила да намѣришъ нѣкой богатъ?

— Не, наздраво не, понеже съмъ бѣдна като Іова.

— Но ако бы былъ той въ състояніе, зло ли ти бы было да живѣешъ въ сгоднѫ кѫщѫ, да ся хранишъ по добрѣ, да ся обличашъ хубавичко и да си въ единѫ добрѫ фамиліѭ, която бы ти допуснала да спомогнешъ и на майкѫ си?

— О, за това, да! да пристоя, да спомогна на майкѫ си, това е, което азъ желаіѭ.

— Предположи чи всичко това бы ся намѣрило случайно; ако мѫжътъ не бы былъ на пьрвѫтѫ младость, ты не бы ся показала много противна, не ли?

— А, да мя прощавате, Германе. Това е, което ще искамъ наймного. Азъ не быхъ обыкнала единъ старъ мѫжъ.

— Единъ старъ, да, имашъ право; но, напримѣръ, единъ мѫжъ отъ моя възрастъ?

— Твоятъ възрастъ е старъ за мене, Германе; азъ быхъ предпочела възрастътъ на Бастіяна, при всичко чи Бастіянъ не е хубавецъ като васъ.

— Ты бы предпочела Бастіяна! свинарь-тъ? каза Германъ съ единъ особенъ тонъ. Едно момче, на което очитѣ сѫ като на животныть, които насе?

— За осемпадесятьтѣхъ му годинки, азъ не ...хъ дала голѣмо вниманіе на очитѣ му.

Германъ ся усѣти ужасно обладанъ този часъ отъ чувството на завистьтѫ. — Хайде, каза, азъ гледамъ чи ты теглишъ отъ къмъ Бастіяна, Това е една странна идея, за да не кажа другото нѣщо!

— Да, това бы было една странна идея, отговори Марійка като ся изсмѣ навысоко, и това бы ми дало единъ страненъ мѫжъ. Человѣкъ бы го направилъ да повѣрва всичко. Напримѣръ, презъ денесъ, азъ бѣхъ откъснала единѫ томатѫ въ градинѫтѫ на дѣда попа. Казахъ му чи това е една хубава чьрвена ябълка, и той вби зѫбытѣ си въ неіѭ като единъ който умира отъ гладъ. Да бѣхте само видѣли съ какъвъ кривъ образъ . . . ! О Боже мой, колко грозенъ бѣше!

— Ты не го обычашъ, ще каже, е? защото ся подигравашъ съ него . . . .

— Причината не е това. Но азъ не го обычамъ: той ся относя скотски съ малкѫтѫ си сестрицѫ, и е нечистъ.

— Добрѣ! но усѣщашъ ли ся да имашъ наклонность къмъ нѣкого другиго?

— Чи вамъ що ви е пакъ грижа за това, Германе?

— Нищо не ми чини това, ... само да говоря. Угаждамъ, моме, чи ты имашъ въ главѫтѫ си нѣкое либе.

— Не, Германе, вый ся лъжете, азъ нѣмамъ никого еще на умътъ си; това може да доде по-късно; но понеже нѣма да ся оженя освѣнъ когато ще посъбера нѣщичко, то азъ, щѫ не щѫ, принудена съмъ да ся оженя късно и съ единъ старъ.

— То като е тъй, земи тоз'часъ единъ старъ.

— Не, не! когато нема вече да съмъ млада, това ще ми е равно; но за сега, има разлика.

— Гледамъ, Марійке, чи азъ не ти аресвамъ: това е вече доста явно, каза Германъ съ ядъ, и безъ да претегли думытѣ си.

Марійка не отговори. Германъ ся наведе къмъ неіѭ: тя спѣше, спѣше съвършенно побѣдена и като поразена отъ сънътъ, както става съ дѣцата конто спятъ уже до като еще полубарборятъ.

Германъ остана благодаренъ чи тя не бѣ дала вниманіе на послѣднитѣ му думы; той припозна чи тѣ не бѣха благоразумны, и обърнася отъ другѫтѫ странѫ за да ся порастуши и и да промѣни мысль.

Напраздно обаче! той не можѣ да заспи, нито пакъ да помысли за друго нѣщо; умътъ му бѣше обладанъ отъ идеіѭтѫ, коіѭто изрази преди единѫ минутѫ. Той ся завъртѣ нѣщо до двадесять пѫти около огньтъ, отдалечися отъ него, и пакъ ся приближи до него; найпослѣ, чувствува себе си така горещо развълнуванъ като чи да бѣше глѫтналъ единѫ шепѫ барутъ, облегнася той на дървото, което покрываше двѣтѣ дѣца, и ги гледаше какъ спѣха спокойно.

— Не зная какъ да не съзрѫ никога, мысляше самъ въ себе си, чи тази Марійка е найхубавата мома въ нашитѣ страны! . . . Тя нѣма на образътъ си много цвѣтило, но има едно лице прѣсно като новооткъснатъ планинскій единъ трандафилъ! Каквы хубавы и прелестны уста и какво мъничко и деликатно носенце!... Тя не е высока и едра споредъ годинытѣ си, но тя е създадена като единъ малъкъ прѣпилецъ и е легка като една малка званка! . . . Азъ не зная защо у насъ цѣнятъ и иматъ толкозъ на почитъ единѫ едрѫ и шишкавѫ женѫ добрѣ зачьрвенялѫ. . . . Моята бѣше повече тънка и блѣдна, и тя ми аресваше наймного отъ всички други. . . . . Тази пакъ е съвсѣмъ деликатна и крѣхка, но за това тя не е по малко добрѣ на здравіето си, и да іѫ види человѣкъ, тя е хубавелка като едно бѣло козле! . . . А послѣ, каква сладка, тиха и честна физіономія! какъ ся прочита доброто ѝ сърдце въ очитѣ ѝ, еще и когато ся затворены за сънъ! . . . Колкото за остроуміе, тя има повече отъ колкото имаше любезната ми покойна Катерина, треба да исповѣдамъ това, и съ неіѭ животътъ не бы былъ никога отегчителенъ . . . То е момиче весело и будно, то е мѫдро и благоразумно, то е трудолюбиво, то е обычливо, то е и чудно до нѣмайкадѣ. Азъ не виждамъ какво по добро нѣщо бы можилъ человѣкъ да пожелае. . . .

Но защо ли си пакъ бія главѫтѫ съ тія мысли? подемаше Германъ като ся трудяше да поглѣдне отъ другѫтѫ странѫ. Дѣло ми не бы поискалъ нито дума да стане за тѫзи работѫ, и всичката фамилія бы погледнала на мене като на лудъ! . . . Впрочемъ, и тя сама не бы ся склонила за мене, бѣдната дѣвойка! . . . Тя мя намѣрва много старъ: тя ми го каза. . . . Тя не е мома корыстна, малко іѫ е грижа неіѭ да бѫде еще въ бѣдность и въ мѫчнотіи, да носи дрыпавы сиромашки дрехи, и да страда отъ гладъ два три мѣсяцы презъ годинѫтѫ, стига само да благодари тя единъ день сърдцето си, и да ся ожени съ единъ мѫжъ който ще ѝ а-реса. . . . и тя има право, тя! и азъ самъ быхъ направилъ сѫщото на неіно мѣсто, и, еще отъ сега, ако да можахъ да върша всичко по воліѭтѫ си, намѣсто да ходя да тръся женидбѫ която не ми ся допада, азъ быхъ избралъ единѫ момѫ по воліѭтѫ си. . . .

(Слѣдва).

Кога ще станемъ ный хора?

— Да прощавате вый че не напрѣдвамы и че не смы хора! Вый обичате само да ся гаврите съ нашитѣ крали-марковски крачки и съ нашитѣ исполински успѣхи, казватъ нѣкои си като четатъ нашитѣ бѣсѣды. И наистинѫ тѣзи человѣцы сѣкашъ че иматъ право колкото ся касае до напрѣдъка въ нѣкои чясти на нашѫтѫ книжнинѫ. Ный никога не быхмы си позволили да откажемъ че ако има нѣщо въ което скоро ще стигнемъ и ще заминемъ европейскійтъ просвѣтенъ свѣтъ, то е въ книжнинѫтѫ и въ наукѫтѫ. Ный всякога има да исповѣдвамы че като бѫде по тъзи часть, панегирици, сирѣчь, хвалебны и пакъ хвалебны пѣсни трѣба да въспѣвамы на работницытѣ въ разграденото поле на нашѫтѫ младѫ книжнинѫ. И кажете ми какъ да не заслужватъ похвалѫ онѣзи неуморимы и вѣчнотрудящи ся наши списатели, стъкмители, наредители, събиратели, побългарители, преводители, преводачи и преводчики? Какъ да имъ не пѣешъ пѣсни насърчителны, какъ да ги не китишъ съ вѣнцы хвалебны? «Отъ педесять годины насамъ, ный смы изработили, списали, стъкмели, превели и напечатали около 600 различны български книги, викатъ цѣлъ сонмъ книжницы и книжовницы. Отъ педесять годины на самъ ный смы подпесли на олтарьтъ на *българскѫтѫ книжнинѫ толкозъ множество нѣщо*, колкото другитѣ народы не сѫ спичелили за петь столѣтія. Но народътъ не познава нашитѣ заслуги; но народътъ не ни заплаща за положеннытѣ депонощны трудове, за това дѣто ный съсипахмы и здраве и имане. Напротивъ даже този народъ е родилъ нѣкои нехранимайковцы, които иматъ безочлявостьтѫ да ни нападатъ и да зачернятъ нашѫтѫ съ толкозъ мѫки спечеленѫ славѫ.» Така продължаватъ да говорятъ нѣкои отъ онѣзи прокопсани книжницы, които всичкото си време си прекарали въ службѫ на народътъ си, сирѣчь, които сѫ посветили цѣлъ животъ въ изданія на всички онѣзи необходимы книги отъ природѫтѫ на *Камѫкъ падналъ отъ небето, Митарствата, Свитъкъ Пресвятія Богородици, Духовни зракове, Веселушка, Любовны разговори, Халима, Кудкудячка, Логика, Вѣчны Календары, Педагогика, Хранилище Души, Книговища* и проч. и проч.

Ахъ, тѣзи нехрани-майковцы, тѣзи нищо и никакви хора, какъ смѣятъ да зачернятъ славѫтѫ на тѣзи хорица, какъ смѣятъ тѣ да говорятъ лошо за тѣхъ, неблагодарни твари! непризнателни сѫщества! иди подиръ това та служи народу си. — «Додѣто тѣзи книжницы ожидатъ боготвореніе, вый събаряте тѣхнитѣ безбройны заслуги и перачите попе да имъ поднесете малко тимянецъ, говореше нѣкой въ едно събраніе. — А знаете ли що му отговори единъ веселъ младъ: «Потомството, байно, потомството, сирѣчь нашитѣ сынове и внуцы ще оцѣнятъ какъто прилича грѣмаднитѣ заслуги на тѣзи прокопсаны и учены хора; то е което ще имъ издигне подобающи тѣмъ паметницы, то ще имъ издѣла като за тѣхъ статуи. Не дѣйте намѣрва грѣшкѫ на тѣзи, които ги нападатъ и зачерняватъ. Всичкитѣ велики списатели, всичкитѣ неподражаемы геніи и всичкитѣ безсмьртны поеты сѫ имали своитѣ зоиловцы, сирѣчь, своитѣ завистливы нападатели и критицы. Утѣшете ся; ако настоящето е тма и мракъ за всички наши стъкмители и побългарители, то бѫдѫщето имъ ся усмихва весело и пріятно.

Този веселъ младъ имаше пълно право и нашето събраніе шумно ржкоплесна подиръ свършването на неговытѣ думы. И така нашитѣ книжовны-синигеры, нашитѣ химіопиецы, нашитѣ логики и риторики, нашитѣ първихрани и нашитѣ хранилища-души намѣрихѫ своя аристархъ, сирѣчь, своя безпристрастенъ оцѣнитель, помислихъ си азъ. Да бѫде благословенъ деньтъ, който го е родилъ. Между това събраніето са продължаваше.

Прочетохте ли двѣтѣ книжки отъ *Книговището?* продума единъ отъ нашето събраніе. — Какво е то книговище попыта другій? — А вый не знаете нито що е *Книговище!* отговори първій. Книговище, мой байно, е такъвъ една книга, *която издава повременно позитійтъ* нашъ оригиналенъ книжовникъ г-нъ Д-ръ Богоровъ. Чрезъ това свое періодическо списаніе Докторътъ на Медицинѫтѫ ся е твърдо рѣшилъ да изброди, издири и поправи развалениятъ организмъ на българскійтъ языкъ. Споредъ докторътъ нашійтъ языкъ е злѣ боленъ отъ московскѫ поразіѭ и за третементъ на тъзи болестъ той предписва най силнійтъ драстически медикаментъ (вьрло очистително піене), който бы былъ кадѫренъ да изхвърли изъ съставътъ на езыкътъ всички московски рѣчи. Нѣщо повече. Докторътъ е далъ думѫ че болнійтъ языкъ ще стане съвършенно здравъ въ растояніе на 4—5 мѣсеца. Да казва, кой що ще, а азъ намѣрвамъ тѣзи книги превъсходни по съдьржаніето си. Тѣ съдьржатъ такивизъ оригиналны нѣща, щото азъ вѣрвамъ чи появеніето на Книговище ще произведе епохѫ въ нашѫтѫ книжнинѫ. Господъ Богъ разумъ да ни дава, продума другійтъ. Книговище щѣло да произведе епохѫ въ нашѫтѫ книжнинѫ. А защо, мой байно, *Упѫтването на Български Языкъ, Журналъ за наука, занаятъ и търговія, Български рѣчникъ съ обяснения* не направихѫ поне епохицѫ въ нашѫтѫ книжнинѫ. — Настоящето е завистливо, господине мой, продума пьрвійтъ. То обыча само да ся гаври, да ся подиграва и да напада. Книговище ще ся оцѣни отъ потомството, какъто ще ся оцѣнятъ и толкозъ други оригиналны произведенія на толкозъ други высоки геніи, които прославиха българското имя.

— Имате пълно право, отговори му онзи веселъ младъ, който гледаше на работѫтѫ по съ сериозно око. Списувачьтъ на *Книговище* заслужва да му снемемъ шапкѫ, да паднемъ на земѭтѫ и да му ся поклонимъ. Всички подобны авторы, сирѣчь, стъкмители и наредители заслужватъ тъзи честь. Въ сиромашкото наше книжовно поле тѣзи книжницы сѫ, които могѫтъ да разиграватъ най-ненаказанно и най-назидателно своето перо. Да казва кой що ще, а азъ всѣкога ще съмъ на мнѣніе чи онѣзи наши книжовны работницы, които сѫ оставили онѣзи занятія, подиръ които ся губили годинки время, и сѫ ся предали да служатъ роду си, тѣзи наши книжовны работницы, казвамъ, ще направятъ както и наистинѫ правятъ чудеса въ нашѫтѫ книжнинѫ. Азъ познавамъ таквизъ самопожьртвователи, които губихѫ дестина години да ся учатъ за *юристи* сирѣчь за *авокаты* и които за да послужатъ народу си написахѫ му *науки за пѣснотворство и стихотворство*, преведохѫ му *селско-стопански химіи* и станѫхѫ учители на *физикѫтѫ и на астрономіѭтѫ*. Ето го на! докторъ на медицинѫтѫ; но за да направи епохѫ въ българското възраждание написалъ е журнали за наукѫ, за занаятъ и за търговія, наредилъ е рѣчницы и станѫлъ е списувачъ на Книговище. Азъ зная наши архипастиры, които сѫ предадены отъ всичкѫтѫ си душѫ и сърце на естественнытѣ науки и които и когато спѣятъ сънуватъ Зоологіи, а по длъжность пастырскѫ остават на други да мыслятъ и да пишатъ за черковы. Азъ познавамъ най-послѣ таквизъ филолозы, които всичкото си время сѫ предали на тежкитѣ занятія да превеждатъ катихизически поученія и свещенны исторійки за дѣцата. А пакъ тѣзи, които гледатъ да пишатъ всичко, тѣзи умодуховиты писатели, които пишатъ завсе и вся, о, тѣ сѫ избранното литературно стадо, което Аполонъ е пасалъ на Парнасъ а Музытѣ сѫ были тѣхнытѣ въспитатели и учители. Изъ всичко това, мои байновцы, вый можихте да ся увѣрите въ сѫщностьтѫ на работытѣ, вый разбрахте чи е несправедливость да нападамы на многозаслужившитѣ и е неблагоприлично да ги посрѣщамы съ гаври и да ся шутлѣемъ съ тѣхнытѣ высокостоящи личности. Изъ всичко това вый разбрахте чи въ днешньо время помежду насъ ся ненамѣрватъ хора искрепни, хора вѣщи и безпристрастны оцѣнители, които да распознаватъ мѣдьта отъ чистото злато и свинецътъ (коршума) отъ сѫщото сребро. И ако ма слушахѫ всичкитѣ тѣзи высокоуважаемы книжовницы, за които ны е думата, азъ быхъ имъ казалъ да продължаватъ неуморно своитѣ започенѫты трудове. Ще доде единъ день когато жътварьтъ (сирѣчь потомството) ще очисти сламѫтѫ отъ житото (сирѣчь природнытѣ и положителны науки отъ Книговището), житото ще прибере въ житницата, а сламѫтѫ ще предаде на пламъкъ огненній.»

Шумны ржкоплесканія послѣдвахѫ хитроговорящійтъ *сладкодумецъ*, сирѣчь ораторъ. Всички му отдадохѫ пълно право, всички похвалихѫ хубаво соленѫтѫ му критикѫ, всички извикахѫ *и ще ходимъ напрѣдъ!!* — Азъ стояхъ умърлушенъ, азъ не направихъ никакъвъ шумъ и най-подирь продумахъ: *Кога ще станемъ ный хора?!*

Вашъ Батю.

Благодарность. — Самоковското Читалище благодари сърдечно на Н. Преосвященство Св. Самоковски Десятей за подарька му на три екз. отъ «Изложеніето на ученіето на Всеобщѫтѫ Православнѫ Цьрквѫ,» и за подарька му на 1 тур. лира. На Н. Прен. отецъ Евстатія Митановъ Рылецъ за подарька му на едно годишно теченіе отъ Періодическото Списаніе на Българо-Книж. Дружество въ Браилѫ. На Н. Всепрепод. Архим. Гавріилъ отъ Дунавецъ за 42 гр. На Н. Пр. Д. Авраамъ за 42 гр. На Н. Прен. отецъ Серафимъ за 21 гр. На Н. Прен. попъ Атанасъ отъ Менликъ за 21 гр. На г-нъ Н. В. Сарафовъ отъ Менликъ за 21 гр. На г-нъ Х. Митю Георгіевъ отъ Беліово за 21 гр.

За Читалищното Настоятелство
Писарьтъ Ив. Я. Сичановъ.

Казанлъшката ученическа дружина «Искра» сърдечно благодари на слѣдѫющытѣ Г-да, които благоволихѫ да я поощрѭтъ съ подаръцытѣ си въ прѣдприятието ѝ, а именно: — На Н. благогов. Икономъ п. Христо Д. Караджовъ, за седемгодишно тѣченіе отъ «Зорница» и едно год. тѣченіе отъ в. Училище 1874; — На Н. благогов. попъ Иванчо С. Чолакова за по единъ екз. отъ Робинсонъ и Юліенъ; — На г. учителя К. Владевъ за по единъ екз. отъ Иванку и Геометрія (Гюзелева); — На г. учителя Гюзелева за по единъ екзем. отъ Геометріятѣ си и Физикытѣ си; — На г. Д. К. Икономова за едно годишно тѣченіе отъ в. Училище 1874; — На градското ни Читалище «Просвѣщеніе» за единъ екз. отъ Догматическо богословіе.

Казанлѫкъ, 1854 Августъ 25-ій.

За Пастоятелството
Писарьтъ Хр. Ив. Велевъ.

БОРСАТА.

ГАЛАТА, 13 Септемврій, 1874.

Общій длъгъ или Консолиде		гр.	51. 26
Заемъ отъ	1863	фр.	342.
» »	1865	»	347.
» »	1869	»	249. 50
Облигаціи на румел. жел. пѫт.		»	124. 75
Новы	» » » »		—

Оцѣнѣніе на монетытѣ.

	Гр.	Пар.
Лир. Тур. съ металикъ	104.	38
» » » петацы	104.	28
» » » бакѫръ	127.	15
Лир. Англ. (Х. гр. 100)	109.	10
Лунзъ (» » »)	87.	12
Полъ	89.	16
Карбовна	16.	25
» книжна (Х гр. 100)	15.	13
Кржминцъ (» » »)	51.	23
Меджидіе злат. срѣщ. среб	101.	20

Търговскій Буллетинъ. — Царпградската Піяца отъ 10 Септемврій, 1874.

ВНОСНЫ СТОКИ	Цѣна	Тяжесть	Л.Т.
Храны			
Жито Кораво Азовскоо и Бесараб.	Гр. 38 до 40	Килото	115
» » Измаилъ	» 38 » 40	»	»
» » Балдчикъ и Бургасъ	» 34 » 35½	»	120
» » Родосто и Едренско	» 35 » 36	»	»
» Мѣко Дунавско	» 32 » 34	»	»
» » Варна и Балдчикъ	» 32 » 35	»	»
» » Филибе и Бургасъ	» 32 » 36	»	»
» Ирка Азовъ и Одесса	» 38 » 40	»	115
» » Дунавско	» 36 » 38	»	»
Кокорузъ Анадолски	» 19 » 20	»	100
» Дунавски	» — —	»	»
» Михаличъ и Панорма	» — —	»	120
Ячимикъ Дунавски	» 17 » 18	»	»
» Румелійски	» 17 » 18	»	»
Овесъ Одесски	» — —	»	»
» Румелійски	» 14 » 15	»	»
» Анадолски	» 14 » 15	»	»
Ржжъ Дунавски	» — —	»	»
Брашна			
Мѣстны Коравы и меки	» 260 до 265	2-та чувала	115
Брашлски 00000	» 127 —	1 чувалъ	100
» 0000	» 117 —	»	»
» 000 и 00½	» 108 » 94	»	»
» 00 и 0½	» 88 » 83	»	»
Галацски 1, 2, 3	» 117 » 107	»	»
Одесски 1° качество	» 135 » 138	»	»
» 2° »	» 132 » 134	»	»
» 3° »	» 128	»	»
Колоніялни			
Кафе 1° качество Рio	» 13 до 14	Ока	100
» 2° » »	» 12 » 12 22	»	»
» 3° » »	» 10 » 11	»	»
» Мока	» 15 » 16	»	»
Захарь Оландски	» 228 » 230	Кантарьтъ	103
» Французски	» — —	»	»
» на глави 5 килограмма	» 250 —	»	100
» » » 3 »	» 254 » 256	»	»
Пиперь 1° и 2° качество	» 10¾ » 11	Ока	104
Спермацеты 8½ до 9 килограмма	» 69—73—77	Кассата	100
» 9½ » 10 »	» — —	»	»
» 11 »	» 100 до 110	»	»
Газове Американски	» 50 » 56	Кассата	»
Темянъ	» 220 » 280	Кантарътъ	»
Карамфилъ	» 24 » 25	Ока	120

ВНОСНЫ СТОКИ	Цѣна	Тяжесть	Л.Т.
Синило Бенгалско	Гр. 120 до 150	Ока	100
Синило Мадрасъ	» 70 » 90	»	»
Кѫрмѫзъ	» 42 » 46	»	104
Металы			
Чиликъ Трієстински	» 210 до 212	Кассата	104
Желѣзо въ лами	» 80 » 82	»	»
» » ярми	» 88 » 100	»	»
» Ламарина сортиментъ	» 110 » 115	»	»
» Мѫхлѫцы	» 160 —		
» Шведско	» 140 —	»	»
Бакѫръ Англійски	» 14⅛ до 15	Ока	100
Курпумъ (плочи)	» 150 —	Кантарътъ	104
Калай	» 700 » 710	»	100
Нишадѫръ	» 7¼ —	Ока	104
Дчинго	Фр. 112 до 115	100-тѣ оки	»
Тенекіи М. І. М.	Гр. 335 —	2-тѣ касси	100
Карфицы асортиментъ } Числ: 45/48			
» Парижски } Числ: 45/48	» 93 » 94	39-тѣ окы	»
Джамове (стакла)	» 19 » 20	Кассата	»
Разны			
Чай Коrко	» 20 до 30	Ока	104
» отъ цвѣтъ	» 45 » 120	»	»
Колла Френска	» — —	»	120
» Англійска	» 230 » 235	Кассата	100
Спирта Френски	За 1 Л.Т.	16 оки	»
» Русски	» 1 »	17—18 »	»
» Англійски	» 1 »	17½	»
Ромъ Американски	» 1 »	9-9½ гал.	»
» Англійски	» 1 »	7½-8 »	»
» Трієстински	» 1 »	10-11¼ »	»
Масло Сибирско	Гр. 14 » 14¼	Ока	105
Червишъ Русски въ бурета (Тайг:)	» 9 —	»	»
» Вл: и Руме: едецы	» 10 » 11	»	»
Лой въ бурета	» 7 » 7¼	»	»
» » шкембета	» — —	»	125
Хаваръ черенъ Гемба	» 36 » 38	»	»
» » Саліянски	» 36 » 37	»	»
» » Ерлія	» 31 » 34	»	»
» червенъ малки язицы	» 6⅛ » 6¼	»	106
» » голѣмы »	» 6 —	»	»
» « тарама	» 3⅜ » 3½	»	»
Макарони италіянски и тукашни	» 4 » 5	Ока	120
Платна			
Махудіи Т. клоди	» 7 до 7¼	Либрата	105
» пó хубавы	» 7¾ » 8⅛	»	»

ВНОСНЫ СТОКИ	Цѣна	Тяжесть	Л.Т.
Махудіи Мексиканскы	Гр. 8 до 9	Либрата	105
Лонгклоти (астарлѫци) лекы хубавы	» 7¼ » 7½	»	»
» » срѣдны	» 7⅛ » 7¼	»	»
» тежкы »	» 6⅞ » 7¼	»	»
» » хубавы	» 7¼ » 7⅜	»	»
Прѣжда			
8/14 Валкеръ	» 71 до 72	Пакетътъ	105
Екстра 4/14 Харгрей	» 69 » 69½	»	»
» » » таклитъ	» 67 » 68	»	»
» » Шадвичъ	» 61 —	»	»
» » пó долно	» 55 » 59	»	»
» » Клей таклитъ	» 67 —	»	»
» 16/24 » »	» 78 —	»	»
» » » сѫщо	» 86 —	»	»
» » А и А Кронто	» 90 —	»	»
Ватеръ 4/14	» 55 до 58	»	»
Ватеръ синя 4/10	» 79 » 85	»	»
Мулеръ 4/6	» 54 —	»	»

ИЗНОСНЫ СТОКИ	Цѣна	Тяжесть	Л.Т.
Памукъ Тарсо и Адана	Гр. — —	Ока	100
» Гюрджиски и Персійски	» — —	»	»
» Балѫкъсѫсеръ и Гейве	» 7½ до 8	»	»
Вьлна непрана Гюрджійска	» 6 » 7½	»	»
» Касапъ башы	» — —	»	»
» Енгюру и Кансеръ	» 6½ » 7¾	»	»
» » прана	» 12 » 13½	»	»
Пашкули сухы Едренски и Волски	» 40 » 50	»	»
» » дунчени	» 23 » 38	»	»
» Брусски и Сирійски	» — —	»	»
Коприна Брусска	» — —	»	»
» Гейве	» 140 » 210	»	»
Сусамъ Румелійски	» 4½ —	Ока	120
Анасонъ Анадолски	» 3½ » 4	»	»
» Гелиболски	» 5½ » 6	»	»
Ленено сѣме	» 38 » 39	Килото	100
Дървено масло Митилинско	» 5 » 6	Ока	»
» Геритско	» 6¼ » 6½	»	»
Сапунъ Геритски	» 4¾ » 5	»	»
» Митилински	» 4½ » 5½	»	»
» » по доленъ	» 3 » 3½	»	»
Фасулъ Дунавски	» 165 » 190	100-тѣ оки	120
Кози кожи Амасійски	Лир. 1	8½-14 парч.	100
Гюлово масло	Гр. 16 до 18	Мускалътъ	»

Стокитѣ, на които цѣнитѣ не сѫ забѣлѣжены тука, не ся намѣрватъ на піяцѫтѫ.

Въ Печатница-та на **Карапетровъ и Друж.**